

СХВАЛЕНО
Педагогічною радою
Ужгородської ДМШ № 1
ім. П.І.Чайковського

Протокол
від 27.08.2019 № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор Ужгородської
ДМШ № 1
ім. П.І.Чайковського
Мокрім О.Ю.

наказ від 28.08.2019 № 05/102

Освітня програма з музичного мистецтва
Ужгородської ДМШ № 1 ім. П.І.Чайковського

Рівень мистецької освіти – початкова мистецька освіта
Підрівень – елементарний (скорочений)
Тривалість навчання 3 роки

Інструментальні класи

(фортепіано, скрипка, віолончель, флейта, кларнет, саксофон, гобой, фагот,
труба, валторна, тромбон, туба, ксилофон, барабани, домра, гітара, баян,
акордеон)

ПОГОДЖЕНО

Начальник управління
у справах культури, молоді
та спорту Ужгородської міської ради
Василиндра О.М.

м. Ужгород
2019 р

Початкова мистецька освіта – перший рівень спеціалізованої мистецької освіти, яка здобувається на першому-третьому рівнях Національної рамки кваліфікацій та може здобуватися паралельно з трьома рівнями повної загальної середньої освіти.

Метою мистецької освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості. Початкова мистецька освіта спрямована на здобуття особою спеціальних здібностей, естетичного досвіду і ціннісних орієнтацій у процесі активної мистецької діяльності, а також професійних компетентностей початкового рівня в обраному виді мистецтва та на художньо-творчу самореалізацію.

Сучасна мистецька школа – це заклад, де особистість має можливість розвинути мистецькі здібності, набути початкових професійних, у тому числі виконавських, компетентностей, естетичного досвіду та ціннісних орієнтацій через активну мистецьку діяльність. Сучасна мистецька школа – середовище творчого розвитку особистості, основа підготовки професійного митця та центр культурно-мистецького життя громади.

Здобуття початкової мистецької освіти на елементарному підрівні початкової мистецької освіти має на меті раннє виявлення та/або розвиток індивідуальних здібностей здобувача в обраному виді мистецтва, формування відповідних знань, умінь, навичок, розуміння, ціннісних орієнтацій у сфері мистецтва загалом та обраного виду мистецтва зокрема

Опанування освітньої програми елементарного підрівня сприятиме розвитку у здобувача образного мислення та творчого чуття, набуттю ним естетичного досвіду в процесі активної мистецької діяльності (мистецько-виконавської практики), яка дасть можливість опанувати техніки виконання/відтворення/створення мистецьких творів відповідної складності, засоби виразності відповідного мистецтва з метою їх демонстрування або застосування в інших сферах людської діяльності.

Освітню програму початкової мистецької освіти елементарного підрівня орієнтована також на підготовку здобувачів до продовження навчання за обраним/спорідненим фахом або видом мистецтва .

Освітню програму розроблено відповідно до пункту 7 статті 21 Закону України «Про освіту», статті 16 Закону України «Про позашкільну освіту», Концепції сучасної мистецької школи, затвердженої наказом Міністерства культури України від 20.12.2017 №1433, з урахуванням Типової освітньої програми елементарного підрівня початкової мистецької освіти з музичного мистецтва (Наказ Міністерства культури України від 24.04.2019 №352).

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- логічної послідовності і достатності засвоєння здобувачами мистецьких компетентностей;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів здобувачів.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою.

СКЛАДОВА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Якість початкової мистецької освіти забезпечується через реалізацію інваріантної та варіативної складових навчального плану.

Загальний обсяг навчального навантаження становить: для учнів 1 року навчання – 5 години на тиждень (175 годин/навч.рік); для учнів 2 року навчання – 8,5 годин на тиждень (297,5 годин/навч.рік), для учнів 3 року навчання – 9 годин на тиждень (315 годин/навч.рік).

Загальний обсяг навчального навантаження на одного здобувача на весь строк навчання за освітньою програмою (3 роки) -787,5 години.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу школи за 6-денним навчальними тижнем (35 тижнів на навчальний рік).

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладу (далі – навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру елементарного рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення предметів за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів.

На основі навчального плану Ужгородська ДМШ № 1 ім. П.І.Чайковського складає на кожен навчальний рік робочий навчальний план з конкретизацією варіативної складової, враховуючи індивідуальні освітні потреби учнів. Повноцінність початкової мистецької освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових.

Навчальний час, передбачений на варіативну складову може бути використаний на предмети інваріантної складової, на проведення індивідуальних та групових занять. Варіативна складова навчального плану закладу освіти визначається закладом освіти самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальних планах закладу.

Зміст варіативної частини складається з навчальних дисциплін предметів, видів діяльності за вибором здобувача, враховуючи можливості відповідної мистецької школи, зокрема: додатковий музичний інструмент, читання нот з листа, композиторська творчість, основи імпровізації, акомпанемент, ритміка, постановка концертних номерів, ансамблі малих форм, сценічна мова, тощо

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Основною формою організації освітнього процесу є урок індивідуальний або груповий.

У межах уроку або в позаурочний час рекомендовано використовувати різні форми і методи навчання – мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, уроки-семінари, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, екскурсії, віртуальні подорожі, квести, перегляд (наживо чи в запису) вистав, виставок, відвідування концертів тощо.

Форми організації освітнього процесу можуть бути уточнені і розширені у змісті окремих навчальних дисциплін та не повинні бути перешкодою до виконання вимог до навчальних результатів, визначених типовою освітньою програмою (стандартом). Форми і методи навчання викладач обирає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи і забезпечуючи водночас набуття учнями компетентностей, визначених навчальними програмами з окремих навчальних дисциплін.

Форми організації освітнього процесу можуть бути уточнені та розширені у змісті окремих навчальних дисциплін (предметів) за умови виконання програмних вимог початкової мистецької освіти протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання викладач визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих навчальних дисциплін (предметів).

Мінімально і максимально допустима чисельність здобувачів освіти в групі для досягнення результатів навчання, передбаченого навчальними програмами. Кількісний склад кожної групи здобувачів освіти для проведення групових занять становить:

- «Ансамбль малих форм»- в середньому 2-5 осіб.
- «Музична грамота та практичне музикування» – 8-10 учнів
- «Бесіди про мистецтво» – 12-15 учнів;
- «Інструментальний ансамбль» – залежно від складу від 2 до 12 учнів;
- «Оркестр» (групи оркестру) – відповідно до складу в середньому 6 учнів;
- «Хор» (групи хору) - 12-15 учнів.

КОНТРОЛЬ І ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на основі систематичного відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів шкільного віку не передбачає порівняння із досягненнями інших.

Упродовж навчання на елементарному підрівні початкової мистецької освіти здобувачі опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів першого року навчання підлягають вербальному оцінюванню (вербальна характеристика навчальних досягнень учня), на другому-третьому роках навчання – як вербальному, так і бальному оцінюванню.

Бальне оцінювання передбачає поділ досягнутих результатів на 4 рівня:

1. Початковий (1-3 бали)
2. Середній (4-6 бали)
3. Достатній (7-9 балів)
4. Високий (10-12 балів).

Форми, види, зміст та строки проведення поточного та підсумковою контролю навчальних досягнень учнів конкретизуються в типових та робочих навчальних програмах дисциплін.

Оцінювання на третьому році навчання передбачає зіставлення навчальних досягнень учнів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними власною освітньою програмою мистецької школи та навчальними програмами дисциплін.

Оцінювання здобувачів початкової мистецької освіти на елементарному підрівні здійснюється з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти та визначення якості і ефективності роботи педагогічних працівників. Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

З метою безперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на шкільному рівні. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової мистецької освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Для оцінювання рівня навчальних досягнень учнів (нормативних результатів навчання) застосовуються форми поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль відбувається протягом навчального року за підсумками роботи під час навчальних занять у формі опитувань або прослуховувань (модульних та семестрових). Поточний контроль здійснюється з метою оперативного моніторингу результативності навчання учня/учениці та коригування педагогічних прийомів і методів, що застосовує до нього/неї викладач.

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню кожного року навчання у формі річного комплексного контрольного заходу, який включає результати навчання за всіма компонентами, передбаченими освітньою програмою, в межах визначених навчальними програмами дисциплін обов'язкових результатів навчання. Оцінювання на завершальному році опанування освітньої програми передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Наприкінці третього року навчання проводиться підсумковий контроль за освітніми компонентами:

1. «Музичний інструмент» – у формі іспиту.

2. «Музична грамота та практичне музикування» і «Бесіди про мистецтво» – у формі комплексного іспиту-співбесіди з виконанням творчого завдання;

3. «Хор» / «Оркестр» / «Ансамбль» – у формі публічного колективного виступу.

За результатами підсумкового контролю на третьому році навчання у разі демонстрування учнем/ученицею результатів навчання, передбачених власною освітньою програмою мистецької школи, йому/їй видається свідоцтво про початкову мистецьку освіту елементарного підрівня.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ) ЗДОБУВАЧІВ

Зміст програми спрямований на формування у здобувачів таких компетентностей:

1. Загальна інтегрована компетентність, що передбачає здатність до самостійного опанування нескладного матеріалу та продовження навчання за фахом за освітньою програмою з обраного виду мистецтва базового (середнього) підрівня початкової мистецької освіти загальношкільного або початкового професійного спрямування або за спорідненим видом мистецтва (спеціалізацією).

2. Загальна мистецька компетентність, спрямована на володіння здобувачем базових понять з мистецтва, його видів, естетичних категорій тощо. Основними загальношкільними компетентностями є знання, вміння аналізувати та оцінювати ключові досягнення національного та світового мистецтва, мистецьких традицій свого народу тощо, розуміння культурного розмаїття, творчість, ініціативність, здатність розпізнавати естетичні категорії та застосовувати їх при оцінюванні творів мистецтва, культурно-мистецьких заходів, навколишнього середовища, уміння висловлювати свої думки, образно мислити, творчо підходити до виконання завдань, співпрацювати з іншими людьми.

3. Мистецько-теоретична компетентність (теоретична компетентність в певному виді мистецтва), що передбачає оволодіння теоретичними основами обраного виду мистецтва, його понятійним апаратом, грамотністю (мовою мистецтва).

4. Музично-виконавська компетентність, яка передбачає формування індивідуальних виконавських компетентностей в обраному виді мистецтва.

5. Компетентність колективної взаємодії в мистецтві, що передбачає здатність творити та демонструвати свої здібності в мистецькому колективі.

6. Компетентність з публічного мистецького виступу, спрямована на формування в здобувачів здатності, а тому числі, психологічної готовності до публічного демонстрування своїх навчальних та мистецьких досягнень.

Основними початковими професійними компетентностями є знання основних епох розвитку національного та світового мистецтва, розуміння закономірностей їх розвитку, походження, знання найбільш яскравих

представників мистецьких епох, їх мистецького доробку та внеску в розвиток українського, загальноєвропейського та світового мистецтва, уміння спілкуватися на теми мистецтва, розпізнавати та застосовувати мистецькі стилі, техніки, форми, читати, відтворювати, інтерпретувати та створювати мистецькі тексти, виконувати твори мистецтва та створювати їх, формувати художні образи в процесі виконання (відтворення або створення) творів мистецтва, вміння демонструвати свої досягнення публічно, володіти культурою публічного мистецького виступу, бути здатним до виконавства в мистецькому колективі.

Результати навчання сфокусовані на тому, що повинен би продемонструвати (знає, розуміє, здатен зробити) здобувач освіти після завершення навчання.

Освітня програма з музичного мистецтва формує 6 основних мистецьких компетентностей :

Вид компетентності	Зміст навчання (цілі)	Очікувані результати навчання
1. Загальна інтегрована компетентність	Самостійне опанування нескладного навчального матеріалу. Об'єктивне самооцінювання та самостійний пошук інформації. Здатність до подальшого навчання мистецтву та мистецьких практик.	Самостійно виконує навчальні завдання, у тому числі розбирає та вчить програмні музичні твори. Об'єктивно оцінює результати своєї навчальної діяльності. З розумінням ставиться до зауважень стосовно свого навчання. Використовує для самоосвіти різні джерела інформації (наприклад, самостійно вибирає для вивчення твір). Готовий до продовження навчання за фахом за освітньою програмою з музичного мистецтва базового (середнього) підрівня початкової мистецької освіти загально-мистецького або за освітніми програмами споріднених мистецтв.
2. Мистецько-теоретична компетентність	Знання та розуміння поняття «мистецтво», видів та жанрів мистецтв, основних естетичних категорій, різновидів творів мистецтва. Знання і здатність	Демонструє розуміння, поняття «мистецтво», основних естетичних категорій. Висловлює особисте ставлення до творів мистецтва та пояснює його. Називає види мистецтв та жанри мистецьких творів. Виявляє розуміння культурного розмаїття та розпізнає в межах навчальної програми зразки творів народного мистецтва. Проявляє любов до

	до розуміння проявів культурного розмаїття. Здатність до спілкування на теми мистецтва державною мовою.	українського (музичного) мистецтва. Спілкується в групі, колективі, з викладачем (концертмейстером) державною мовою.
3.Теоретично-практична компетентність в музичному мистецтві	<p>Види та жанри музичного мистецтва / народного музичного мистецтва, різновиди, форми музичних творів, засоби музичної виразності, їх характерні риси, відмінності. Музична грамота (усно та письмово):</p> <ul style="list-style-type: none"> - графічна фіксація елементів музичної мови; - музично-ігрова та рухова діяльність; - виховання метро ритмічного відчуття; - настроювання інтонаційно-мелодичного слуху; - аналіз музичних творів; - практичне музикування; - імпровізаційно-творча діяльність. <p>Інтонування голосом. Написання одноголосного музичного диктанту, читання нот з листа, підбір на слух.</p>	<p>Називає види та жанри музичного мистецтва / народного музичного мистецтва. Демонструє знання нотної грамоти, називає та застосовує в практичній роботі октави, знаки альтерації, скрипковий та басовий ключі, розміри, основні лади, ритм, метр, тональність.</p> <p>Розрізняє основні градації динаміки, назви та позначення динамічних відтінків.</p> <p>Чисто інтонує голосом.</p> <p>Розрізняє темпи, їх назви та позначення.</p> <p>Демонструє знання основних елементів музичної мови (мотив, фраза, речення, період), знає форми побудови музичних творів (двочастинної, простої тричастинної, варіації) каданс.</p> <p>Знає основні гармонічні функції, тональності.</p> <p>Читає ноти з листа (спираючись на аналіз музичного тексту) нескладні твори (2-3 року навчання).</p> <p>Підбирає по слуху знайомі мелодії українських народних пісень.</p> <p>Записує одноголосний музичний диктант на 4 октави.</p> <p>Розуміє та використовує в навчанні професійну музичну термінологію державною мовою.</p>
4.Музично-	Формування	Під час гри на інструменті

<p>виконавська компетентність</p>	<p>ігрового апарату, знання основних засобів звуковидобування. Гра на інструменті в межах, передбачених навчальною програмою з фаху (основні аплікатурні формули, поняття про динамічну шкалу та її відтворення на інструменті, розвиток музичного слуху, інтонування на інструменті тощо).</p> <p>Відтворення програмних мистецьких творів з відповідним ступенем емоційності та музикальності.</p>	<p>демонструє добре організований та відповідно розвинений ігровий апарат.</p> <p>Володіє культурою звуковидобування/звукоутворення на основі постійного слухового контролю.</p> <p>Відтворює характер та художній образ музичного твору із застосуванням визначених засобів музичної виразності (динаміка, темп тощо), як елементів музичної мови. Демонструє володіння належним рівнем виконавської техніки.</p> <p>Виконує програмні твори відповідно до своїх здібностей.</p>
<p>5.Компетентність колективної взаємодії в мистецтві</p>	<p>Виконання програмних творів в ансамблі, хорі (оркестрі).</p> <p>Усвідомлення ролі та відповідності кожного учасника колективу в досягненні спільного результату.</p>	<p>Грає в інструментальному ансамблі з учнями свого або інших фахів та/або хорі. Узгоджує та координує власні виконавські дії з іншими учасниками ансамблю.</p> <p>Виконує твори у хоровому колективі та/або оркестрі (ансамблі).</p> <p>Демонструє розуміння своєї ролі в виконавському колективі та відповідальності за спільний результат виконання.</p>
<p>6.Компетентність з публічного музичного виступу.</p>	<p>Культура публічного мистецького виступу, охайний зовнішній вигляд, настрій. Сміливість</p>	<p>Грає з настроєм. Не боїться виступати перед аудиторією.</p> <p>Не втрачає сценічної витримки, не зупиняється, не забуває нотний текст. У випадку помилки не губиться, продовжує виступ, не</p>

	та готовність виступати перед аудиторією.	втрачає контроль над ситуацією. Має гарний зовнішній вигляд.
--	---	--

Конкретні очікувані результати навчання учнів, які відображають набуття ними компетентностей, визначених освітньою програмою, визначаються навчальними програмами дисциплін (предметів).

Зміст освітньої програми конкретизується в навчальному плані, який затверджується директором мистецької школи.

ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ НАВЧАННЯ ЗА ПРОГРАМОЮ

Загальна тривалість навчання за цією освітньою програмою елементарного підрівня в інструментальних класах становить 3 роки.

Рекомендований вік здобувача для початку навчання за програмою – 7-8 років (другий клас ЗОШ)

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти елементарного підрівня за інших умов.

На вступному тестуванні майбутній здобувач освіти повинен заспівати будь-яку пісню, повторити нескладний ритм (плескаючи в долоні), нескладну мелодію.

ОПИС ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей);
- виконання норм законодавства щодо ведення освітнього процесу державною мовою;
- моніторинг відвідування учнями навчальних занять, передбачених навчальним планом та завершення повного курсу навчання.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма складається з 4 обов'язкових (інваріантних) компонентів та 1 вибіркового (варіативного) компоненту.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

до освітньої програми

рівень освіти – початкова мистецька освіта,

підрівень – елементарний (скорочений), строк навчання – 3 роки

Навчальні дисципліни (освітні компоненти)	Кількість навчальних годин на тиждень (усього годин) за роками навчання			Усього годин	Періодичність підсумкового контролю. Форма підсумкового контролю на завершення навчання за програмою
	1-й рік	2-й рік	3-й рік		
Музичний інструмент	2	2	2	210	Щорічний. Концертний виступ-іспит
Музична грамота та практичне музикування	1	1,5	1,5	140	Щорічний. Комплексний іспит-співбесіда з виконанням творчого завдання
Бесіди про мистецтво (групові заняття)		1	1,5	87,5	
Хор/ інструментальний ансамбль (оркестр)	1	3	3	245	Щорічний. Концертний виступ-іспит
Варіативний складник (читання з листа, основи імпровізації, композиція, ансамбль малих форм, додатковий музичний інструмент, тощо)	1	1	1	105	Щорічний. Відповідно до навчальних програм
Усього годин на тиждень	5	8,5	9	x	x
Усього годин на навчальний рік	175	297,5	315	787,5	x

Назва освітнього компонента	Мінімальний обсяг навчального навантаження
-----------------------------	--

	на одного/одну учня/ученицю на весь строк навчання, годин
<i>Інваріантний складник</i>	
Музичний інструмент, усього	210
Музична грамота та практичне музикування, усього	140
Бесіди про мистецтво, усього (на 3 та 4-му роках навчання)	87,5
Хор / інструментальний ансамбль (колективне музикування), усього	245
<i>Варіативний складник, усього</i>	105
Загальний обсяг навчального навантаження на одного/одну учня/ученицю на весь строк навчання за освітньою програмою (4 роки) за стандартом, усього (та середня кількість годин тижневого навантаження	787,5

Крім годин, зазначених у робочому навчальному плані, слід передбачити:

- педагогічні та концертмейстерські (за потреби музичного супроводу) години для зведених уроків з учнівськими колективами: з хорами, оркестрами, ансамблями /великими за складом/ – 4 години на місяць (окремо по кожному колективу);
- концертмейстерські години для уроків з ансамблями /великими за складом/ за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі), з групами хорів (окремо по кожній групі); на предмети за вибором: «Ансамбль» (окремо по кожному ансамблю малої форми) за потреби музичного супроводу, "Акомпанемент", "Ритміка" , – 100% годин згідно з робочим навчальним планом,
- концертмейстерські години для уроків з предмета "Музичний інструмент" (крім фортепіано, баяна, акордеона, гітари) – з розрахунку 0.5 год. в тиждень на учня на 1 році навчання, 1 година в тиждень на учня - на 2,3 навчання;
- концертмейстерські години для уроків з предмета "Музичний інструмент" (у класах баяна, акордеона, гітари) за потреби музичного супроводу – з розрахунку 0,5 години в тиждень на учня на 2,3 році навчання.